

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชายแดนระหว่างไทย-ลาว

อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผู้เขียน

นายทท พ่อสาร

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.เถื้อชัย จุลาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.นิสิต พันธมิตร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยในการดึงดูดการค้าเพื่อกำหนดปริมาณการค้าชายแดนไทย-ลาว พฤติกรรมของผู้ประกอบการการค้าชายแดนจังหวัดนครพนม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นระหว่างการค้าชายแดนของจังหวัดนครพนม – แขวงคำม่วน รวมถึงโครงสร้าง รูปแบบและระบบการค้าชายแดนระหว่างจังหวัดนครพนมกับแขวงคำม่วน และระดับทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การขนส่งและการท่องเที่ยว หลังจากมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 โดยแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับจุลภาค ใช้ข้อมูลปฐมภูมิโดยการออกแบบสอบถามจากผู้ประกอบการการค้าชายแดนและตัวแทนการค้าในจังหวัดนครพนมจำนวน 40 ตัวอย่าง ด้วยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) และข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาจากเอกสาร โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางด้านการค้าจังหวัดนครพนม ส่วนระดับมหภาค โดยใช้ข้อมูลอนุกรมภาคตัดขวาง (Panel Data) ซึ่งอาศัยแบบจำลองแรงดึงดูด (Gravity Model) ในการวิเคราะห์ ด้วยวิธีการประมาณค่าแบบ OLS (Ordinary Least Squares) โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-2554

ผลการศึกษาพบว่าในระดับจุลภาค (1) ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดนครพนมประกอบธุรกิจส่งออกมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ทำการค้าสินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตร และมีคู่ค้าที่สำคัญคือ ชาวลาว และชาวเวียดนาม (2) ระบบการชำระเงินสินค้าส่วนใหญ่ใช้เงินสด สกุลเงินบาทเป็นสื่อกลางในการชำระสินค้าระหว่างกัน รวมถึงระบบการชำระเงินผ่านสถาบันการเงินยังไม่มีความสะดวกเพียงพอ (3) ผู้ประกอบการค้าชายแดนมีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการแข่งขันในตลาดการค้า ความไม่สะดวกด้านกฎระเบียบของสปป.ลาว นโยบายและกฎระเบียบการนำเข้า/ส่งออกของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน การเก็บค่าผ่านแดนมีราคาสูง ความผันผวนและความเสี่ยงด้านการแลกเปลี่ยนเงินสกุลกีบ ธนาคารพาณิชย์ของไทยมีจำนวนน้อย

ระดับมหภาคศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการส่งออกชนิดแรงดึงดูด พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง สปป.ลาว ในทิศทางเดียวกัน และจำนวนประชากรมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว ในทิศทางตรงกันข้าม มีเพียงระยะทางที่ผลการประมาณค่าไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

Independent Study Title Factors Affecting the Border Trade Between Thailand and Laos, Mueang District, Nakhon Phanom Province

Author Mr. Tot Porsarn

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr.Luechai Chulasai Advisor

Asst.Prof.Dr.Nisit Panthamit Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this study are first to study factors affecting the border trade between Thailand and Laos, second to study behavior of border trade entrepreneurs and problems and obstacles in trading and payment of border trade entrepreneurs in Mueang District, Nakhon Phanom Province, third to study structure and border trade system between Nakhon Phanom Province and Khammouane Province, and fourth to study attitudes of border trade entrepreneurs toward the economic cooperation, trade, investment, transport and tourism after the third Thai-Laos Friendship Bridge. The methodology used in this study consists of two levels; micro level using primary data obtained from questionnaires interviewing 40 border trade entrepreneurs in Nakhon Phanom Province, this study chooses purposive sampling for getting in-depth interview and obtains second data from documents and commercial statistic on the border trade in Nakhon Phanom Province. The macro level using gravity panel data model analysis (log of OLS) to Thailand's trade over 1992-2011, using annual data.

The results found that in micro level (1) Most of border trade entrepreneurs are exporters, traded agricultural products and major trading partners are Lao and Vietnamese. (2) In the presence of the current payment system, the baht currency is commonly used as trade

intermediary for border trade and inefficiencies in the present payment system through the financial institutions. (3) Problems and obstacles in border trade entrepreneurs' point of view are competition in trade market, inconvenience of Laos's rules, uncertainty of neighboring countries' import and export rules or policies, high cross-border fees, volatility and risk of Kip (LAK) Currency exchange and Thai commercial banks have less.

The results found that in micro level using gravity model, we test the model for study the factors affecting of export. The coefficients on the gross domestic products (GDP) have positive value and show significant on statistics and the coefficients on the populations have negative value and show significant on statistics. However, the results from gravity model, only distances have insignificant statistics.